



## VLAAMSE OUDERENRAAD

**Memorandum naar aanleiding van de  
provincieraadsverkiezingen van oktober 2012**

## **Memorandum naar aanleiding van de provincieraadsverkiezingen van oktober 2012**

<b>I. Provinciaal ouderenbeleid .....</b>	<b>3</b>
1. Uitgangspunten .....	3
2. Inspraak en politieke participatie.....	4
<b>II. Ondersteuning lokaal ouderenbeleid .....</b>	<b>5</b>
<b>III. Cultuur en verenigingsleven .....</b>	<b>5</b>
<b>IV. Actief ouder worden.....</b>	<b>6</b>
1. Vrijwilligers .....	6
2. Sport en bewegen .....	7
<b>V. Zorg en welzijn .....</b>	<b>8</b>
1. Afstemming zorgvraag en –aanbod .....	8
2. Welzijn .....	9
<b>VI. Huisvesting en ruimtelijke ordening .....</b>	<b>9</b>
1. Bovenlokale en gebiedsgerichte aanpak .....	9
2. Ondersteunen lokaal woonbeleid .....	10
<b>VII. Mobiliteit en toegankelijkheid .....</b>	<b>11</b>
<b>VIII. Informatie en communicatie.....</b>	<b>12</b>
<b>IX. Brussel .....</b>	<b>13</b>

In 2010 was 18% van de totale bevolking in Vlaanderen 65 jaar of ouder, een cijfer dat in 2060 28% zal bedragen. Ouderen maken niet alleen een steeds belangrijker deel uit van de bevolking, zij zijn ook mondiger geworden. Oudere personen hebben soms specifieke maatschappelijke verwachtingen maar zijn bereid om constructief mee te denken en mee te werken aan de realisatie van deze verwachtingen, ook op provinciaal niveau. De verschillende provincies moeten daarom hun ouderen, op de terreinen waarvoor ze bevoegd zijn, blijvend kansen aanbieden om deel te nemen aan het maatschappelijk leven

Op de vooravond van de provinciale verkiezingen presenteert de Vlaamse Ouderenraad een memorandum met aandachtspunten voor een kwaliteitsvol en inclusief provinciaal ouderenbeleid. Het zijn aandachtspunten die inspiratie geven voor de verkiezingsprogramma's van de verschillende politieke fracties. Daarnaast blijft de Vlaamse Ouderenraad bij de Vlaamse overheid aandringen op daadwerkelijke ondersteuning van het provinciaal ouderenbeleid. De concretisering van het Witboek Interne Staatshervorming, waar een aanzet gegeven wordt voor het herdefiniëren van de bevoegdheden van de provincies, wordt opgevolgd.

## **I. Provinciaal ouderenbeleid**

---

Het provinciebestuur is een belangrijke schakel tussen de gemeentebesturen en de Vlaamse, federale en Europese overheden. De provincie voert echter ook een eigen integraal en gebiedsgericht beleid waarbij aandacht voor ouderen onmisbaar is.

### **1. Uitgangspunten**

1.1. Van de provincies verwacht de Vlaamse Ouderenraad dat zij een duidelijk uitgestippeld en domeinoverschrijdend ouderenbeleid voeren dat door de ouderen gedragen wordt en dat samen met hen uitgevoerd kan worden. Dit beleid schept op provinciaal niveau voorwaarden om de toegang van elke oudere tot zijn of haar economische, sociale, politieke en culturele rechten te waarborgen. Het veronderstelt dat er bij alle beleidsbeslissingen stilgestaan wordt bij de consequenties voor de oudere bevolking. Dit kan concreet door middel van een ouderentoets. Eveneens moeten er voor alle beleidsdomeinen doelen geformuleerd worden en acties bepaald worden met het oog op het verbeteren van de levenssituatie van ouderen.

1.2. Ongeacht of de provincieraad kiest voor een eerder exclusief ouderenbeleid, dan wel voor een meer inclusief, dient de bevoegdheid van de betrokken deputé, of de verdeling van de bevoegdheden over meerdere deputees, afgelijnd, helder en communiceerbaar te zijn. Ook in relatie tot de provinciale ouderenraad.

1.3. Elk provinciaal bestuur maakt werk van diversiteit en gelijke kansen voor alle burgers. Onderscheid op basis van factoren die men zelf niet kan beïnvloeden (leeftijd, geslacht, gezondheid e.d.) en dat niet gerechtvaardigd kan worden volgens de wijze van de

Antidiscriminatiewet is ongeoorloofd. Het gebruik van leeftijdsgrenzen als beleids criterium moet wettelijk en voorzichtig gebeuren.

1.4. Individuele kenmerken en een eigen levensgeschiedenis maken elke oudere uniek. De Vlaamse Ouderenraad verwacht dat bij het uittekenen van het provinciaal ouderenbeleid rekening gehouden wordt met de diversiteit binnen de ouderengroep en op die manier gewerkt wordt aan een samenleving die in al haar facetten bereikbaar en bruikbaar is voor alle ouderen. Bijzondere aandacht dient te gaan naar ouderen die in een kwetsbare situatie leven (bv. mensen in armoede, met zorgbehoeften, in sociaal isolement, ouderen van vreemde herkomst).

## **2. Inspraak en politieke participatie**

2.1. Ouderen en hun organisaties moeten systematisch als belanghebbende en als partner bij de beleidsvoering betrokken worden. De provinciale ouderenadviesraad is hiertoe een uitstekend instrument. Als actieve belangenbehartiger van de ouderen volgt hij het provinciaal ouderenbeleid en wordt hij erbij betrokken. De ouderenadviesraad moet door het provinciebestuur in staat gesteld worden deze functie naar behoren te vervullen. Dit veronderstelt dat de provincie voldoende werkingsmiddelen, een goede infrastructuur en de medewerking van een ambtenaar voorziet.

2.2. De werking van de provinciale ouderenadviesraad moet gebaseerd zijn op een samenwerking met de provinciale overheid. Eenrichtingsverkeer in de communicatie is geen optie. Dit kan vermeden worden door duidelijke afspraken te maken over de bevoegdheid en verwachtingen zowel van de ouderenraad als van de betrokken provinciale overheid. Zo wordt best overeengekomen om binnen een redelijke termijn een schriftelijk antwoord op de uitgebrachte adviezen uit te brengen en een afwijzing van een advies van de ouderenraad steeds ernstig te motiveren.

2.3. Ouderen dienen sterker vertegenwoordigd te zijn in de voor hen relevante overleg- en inspraakorganen van de provincie (milieuraad, cultuurraad,...). Zij worden bij voorkeur afgevaardigd vanuit de provinciale ouderenadviesraad. De aanwezigheid van ouderen in deze provinciale adviesraden draagt bij tot meer diversiteit en gedragenheid van de verschillende beleidsdomeinen en moet voldoende aandacht voor de wensen en noden van ouderen garanderen.

2.4. De deelname van ouderen als kandidaat aan politieke verkiezingen moet aangemoedigd en ondersteund worden. Politieke partijen stimuleren de verkiesbaarheid van ouderen die bereid zijn een politiek mandaat op te nemen. Dit evenwel zonder een reglementair ingrijpen om de groep van ouderen aan de hand van positieve discriminatie verkiesbare plaatsen op de lijsten te geven.

## **II. Ondersteuning lokaal ouderenbeleid**

---

Een zeer belangrijk onderdeel van het provinciaal ouderenbeleid is het ondersteunen van gemeenten in de uitwerking en uitvoering van het eigen lokaal ouderenbeleid. Het provinciebestuur en de provinciale ouderenadviesraden hebben doorheen de jaren expertise opgebouwd en verscheidene instrumenten uitgewerkt om deze rol goed in te vullen.

1. De Vlaamse Ouderenraad waardeert de provinciale ondersteuning van het lokaal ouderenbeleid en van de lokale ouderenadviesraden. Het is belangrijk dat de provincie ook na de hervorming van het Vlaams binnenlands bestuur, zoals aangekondigd in het Witboek Interne Staatsvorming, deze taak naar behoren kan blijven uitvoeren. Het provinciaal bestuursniveau blijft met zijn bovenlokale opdracht het best geplaatst.

2. Het uitwerken van een samenhangend vormingspakket ten behoeve van de leden van de lokale ouderenadviesraden, en in samenwerking met de Vlaamse Ouderenraad, is zeer belangrijk. Door de inzet van provinciale middelen moet de nodige deskundigheid van ouderen die zich als vrijwilliger inzetten voor het ouderenbeleid bevorderd worden. Ook de inspanningen geleverd door de ouderenorganisaties moeten hierbij gewaardeerd worden. Beide bieden lokale ouderenadviesraden kansen om zich verder te professionaliseren en de stem van de ouderen op elk beleidsdomein in de gemeente luider te laten klinken.

3. De provincie dient een blijvend forum voor overleg en ervaringsuitwisseling tussen de lokale ouderenadviesraden te realiseren. Op regionaal en provinciaal niveau worden de efficiënt werkende structuren van overleg en samenwerking behouden en verder uitgebouwd.

4. Meerwaarde wordt gecreëerd door het geven van informatie en het sensibiliseren van lokale besturen, lokale ouderenadviesraden, ambtenaren die met ouderen werken en ouderenconsulenten. Bijkomend reikt het provinciebestuur relevante basisgegevens aan voor het opmaken en bijstellen van het lokaal ouderenbeleidsplan. De informatie- en communicatiestromen tussen het lokale en het provinciale niveau kunnen verder geoptimaliseerd worden.

## **III. Cultuur en verenigingsleven**

---

Op eigen initiatief investeren de provincies zelf veel in hun uitgebreid cultuurbeleid. De Vlaamse Ouderenraad benadrukt dat alle ouderen ten volle gebruik moeten kunnen maken van dit cultureel aanbod. Ook het verenigingsleven is zeer belangrijk voor ouderen en behoeft blijvende ondersteuning vanuit het provinciale bestuursniveau.

1. Toegankelijkheid, betaalbaarheid en bereikbaarheid van de eigen culturele instellingen en van het aanbod zijn blijvende aandachtspunten in het provinciaal cultuurbeleid. Ook afstemming van het aanbod op de regionale en provinciale behoeften van ouderen is

noodzakelijk en maakt het mogelijk gepaste culturele activiteiten aan te bieden, complementair aan de initiatieven van gemeenten en verenigingen.

2. Door middel van vorming, medefinanciering en informatieverspreiding stimuleren de provincies het lokale cultuurbeleid, de culturele verenigingen en de lokale culturele voorzieningen. Activiteiten voor en door ouderen dienen prioritair ondersteund te worden. Het ontwikkelen van initiatieven voor kansengroepen binnen de ouderenpopulatie wordt aangemoedigd.

3. De provinciale financiële ondersteuning van de ouderenverenigingen is van zeer grote waarde. Structurele subsidies bieden houvast en groei mogelijkheden, terwijl projectsubsidies aanzetten tot dynamiek en vernieuwing. De uitvoering van de interne staatshervorming mag de ouderenorganisaties, noch de algemene dynamiek in de sector (financieel) schade toebrengen. Indien er alsnog ruimte en middelen zijn voor een eigen provinciaal beleid ten aanzien van het sociaal-cultureel werk, verwacht de Vlaamse Ouderenraad van de provincie ook een realistisch voorwaardenkader met transparante subsidiereglementen.

4. Als overheid bevoegd voor het streekgericht bibliotheekbeleid heeft de provincie de taak de lokale bibliotheken te ondersteunen. Bijzondere aandacht dient daarbij te gaan naar de bereikbaarheid en toegankelijkheid van bibliotheken voor de oudere inwoners. Daarnaast kunnen de nodige logistieke en financiële middelen vanuit de provincie toegewezen worden aan lokale bibliotheken met projecten gericht op het bereiken van ouderen.

#### **IV. Actief ouder worden**

---

Na het stopzetten van de beroepsactiviteiten geven ouderen een andere invulling aan hun dagen. Belangrijk is dat zij actief moeten kunnen blijven participeren in de samenleving. Het provinciale bestuursniveau kan dit mee waarmaken. Dit met als doel de betrokkenheid, de maatschappelijke participatie en de fysieke en mentale gezondheid van de doelgroep te bevorderen en de sociale contacten te behouden of verhogen.

##### **1. Vrijwilligers**

1.1. Ouderen zijn bijzonder actief in tal van vrijwilligerstaken en maken zo een verschil in onze maatschappij. Erkenning, waardering en ondersteuning van het engagement van oudere vrijwilligers moeten kerntaken zijn van de verschillende provinciale steunpunten vrijwilligerswerk.

1.2. Het provinciaal steunpunt vrijwilligerswerk geeft vorming in vrijwilligersbeleid en in het beheer van een vrijwilligersorganisatie aan lokale overheden en organisaties. Het belang en de eigenheid van de inzet van oudere vrijwilligers dient in deze vormingen voldoende aandacht te krijgen. Ook in publicaties en informatiecampagnes die verspreid worden naar organisaties en lokale overheden moeten oudere vrijwilligers expliciet opgenomen worden.

1.3. Het provinciaal steunpunt vrijwilligerswerk geeft praktische ondersteuning aan ouderenverenigingen wiens werking gerealiseerd wordt met vrijwilligers. De Vlaamse Ouderenraad pleit voor het behoud en de versterking van ondersteuningsmaatregelen.

1.4. Ouderen vragen duidelijke en toegankelijke informatie over de ondersteuning die de provincie aan vrijwilligers en hun organisaties geeft. De kennis inzake de gratis vrijwilligersverzekering, het vormingsaanbod, de procedures voor het aanvragen van subsidies,... dient vergroot te worden.

## **2. Sport en bewegen**

2.1. Op lokaal niveau is nood aan een vernieuwd beweeg- en sportbeleid voor ouderen. De Vlaamse Ouderenraad meent dat de provincies daarbij een ondersteunende en coördinerende rol te vervullen hebben. Zij stimuleren de gemeenten om, steeds in samenwerking met lokale actoren in het werkveld en complementair aan het bestaande aanbod, een levenslange sportbeoefening voor alle inwoners waar te maken. Initiatieven worden gesteund om ook de minder actieve en/of meer kwetsbare ouderen op een verantwoorde wijze tot bewegen aan te zetten (ouderen met een fysieke beperking, bewoners van woonzorgcentra,...).

2.2. Provinciale overheden moeten hun verantwoordelijkheid opnemen in het opstellen of verspreiden van informatie- en sensibiliseringscampagnes die ouderen en hun omgeving bewust maken van de effecten van sport en bewegen op hun gezondheid. Promotionele activiteiten naar de oudere bevolkingsgroep moeten versterkt, uitgebreid en ondersteund worden.

2.3. Het provinciale bestuursniveau kan ouderen ook zelf maximale kansen bieden om een actieve levensstijl te ontwikkelen en te onderhouden. Het is daarbij nodig eerst alle lokale en bovenlokale sportvoorzieningen met een aanbod voor ouderen in kaart te brengen zodat eventuele tekorten opgespoord kunnen worden. Waar nodig kan de provincie aanvullende, bovenlokale sportinfrastructuren realiseren. Bijkomende aandacht moet gaan naar het stimuleren van samenwerking tussen lokale aanbieders.

2.4. De bestaande provinciale sportvoorzieningen dienen toegankelijk en bruikbaar te zijn voor ouderen. In samenspraak met de provinciale ouderenadviesraad en/of ouderenverenigingen moeten daarbij gepaste sport- en bewegingsinitiatieven voor oudere personen ondersteund en/of ontwikkeld worden.

2.5. Het is de taak van het provinciebestuur de mogelijkheden van Vlabus (Vlaams Bureau voor Sportbegeleiding) met personeel en middelen uit te breiden en beter bekend te maken. Vlabus biedt professionele lesgevershulp en begeleiding aan elke organisator van sportactiviteiten, zowel in georganiseerd als niet-georganiseerd verband (sportraden,

sportdiensten, sportfederaties,...) en kan zo bijdragen aan de realisatie van sport- en bewegingsactiviteiten voor ouderen.

## V. Zorg en welzijn

---

Om een kwalitatief zorg- en welzijnsaanbod voor ouderen uit te bouwen en te versterken, is afstemming van de diensten en een goede samenwerking noodzakelijk. Binnen haar bevoegdheden moet de provincie dit ondersteunen.

### 1. Afstemming zorgvraag en –aanbod

1.1. Om zorgbehoevende ouderen het best bij te staan en tegemoet te komen aan hun wensen en noden, moet binnen elke provincie een geïntegreerd aanbod van residentiële en thuiszorg voorzien worden.

1.2. Gezien de wachtlijsten van de verschillende zorgvoorzieningen is het belangrijk de programmatisnormen van de Vlaamse Gemeenschap uit te putten. De provincie wordt verwacht potentiële initiatiefnemers te stimuleren en te ondersteunen om de programmatie volledig in te vullen. Met het oog op de toenemende vergrijzing is het bovendien nodig dat de provincies een uitbreiding van de normen bij de hogere overheden bepleiten.

1.3. Samenwerking tussen de verschillende zorgpartners en overleg tussen de bevoegde overheden geven de beste kansen voor de organisatie van een efficiënt zorgnetwerk rondom zorgbehoevende ouderen. Door het organiseren van voldoende bovenlokaal, regionaal en provinciaal overleg draagt de provincie bij tot het verhogen van de complementariteit tussen zorgaanbieders en voorzieningen.

1.4. De Vlaamse Ouderenraad vindt het belangrijk dat het provinciebestuur instrumenten ontwikkelt die de zorgnoden van ouderen en het beschikbare zorgaanbod binnen de verschillende gemeenten systematisch en objectief in kaart brengen. Deze informatie wordt doorgegeven aan de Vlaamse overheid alsook aan de lokale besturen en kan de verschillende overheidsniveaus aanzetten waar nodig het zorgaanbod verder en/of meer gericht uit te bouwen. De regionale analyse van diverse wachtlijsten en de sociale kaart zijn hier goede voorbeelden van.

1.5. Provincies moeten door het voeren van een impulsbeleid inspelen op de reële zorgbehoeften die ouderen in een bepaalde gemeente of regio ervaren. Het financieel en praktisch ondersteunen van innovatieve projecten (bv. oppasdiensten, dementiecafés,...) laat toe de zorg voor ouderen steeds verder en meer divers uit te bouwen.

1.6. De Vlaamse Ouderenraad pleit voor het behoud en de versterking van de structurele en financiële ondersteuning van bepaalde vormen van ouderenzorg. Zo kunnen provincies aanvullende subsidies toekennen aan thuiszorgdiensten of centra voor kortverblijf in de



regio. Bijkomend vragen de ouderen hun mantelzorgers te blijven waarderen door het geven van een provinciale mantelzorgpremie.

1.7. Op provinciaal niveau dienen informatie- en sensibiliseringscampagnes opgesteld of gestimuleerd te worden die wijzen op het belang van de inzet van mantelzorgers. Mensen worden aangespoord tot het opnemen van mantelzorgtaken en ontvangen de nodige informatie en erkenning voor het engagement dat ze aangaan. Kennis over de ziekte en evolutie van de persoon die men verzorgt, over tegemoetkomingen, tussenkomsten en ondersteunende dienstverlening moet vergoot worden.

## **2. Welzijn**

2.1. Preventie gericht op ouderen werkt welzijnsverhogend en kan hen helpen langer zelfstandig en gezond te leven. Het belang van een goede voeding is daarbij groot. Ook valpreventie blijft een belangrijk aandachtspunt. Informatie en publiciteit moeten door de provincie regelmatig en doelmatig uitgewerkt en/of verspreid worden.

2.2. Het provinciebestuur draagt bij tot het in stand houden, versterken en uitbreiden van het sociaal weefsel en de samenhang tussen de verschillende generaties. Activiteiten voor jongere en oudere inwoners samen worden uitgewerkt en/of bekend gemaakt. Werken aan een provincie voor mensen van alle leeftijden, waarbinnen iedere generatie gewaardeerd wordt en naar draagkracht haar inbreng doet, is een zaak die binnen het provinciaal beleid extra aandacht verdient.

2.3. Omwille van de ernst en frequentie van ouderenmis(be)handeling dringt de Vlaamse Ouderenraad aan op het behoud en het versterken van het Vlaams meldpunt ouderenmis(be)handeling. Ook binnen de provinciale steunpunten blijft specifieke aandacht voor de problematiek van mis(be)handeling van ouderen noodzakelijk.

## **VI. Huisvesting en ruimtelijke ordening**

---

Alle ouderen hebben recht op een betaalbare, comfortabele en aangepaste woonst van eigen keuze in een veilige woonomgeving. Dit zowel thuis als in een voorziening. En hoewel de gemeenten een regierol opnemen in het verwezenlijken van dat recht op wonen, hebben ook de provincies een ondersteunende en interveniërende rol te vervullen.

### **1. Bovenlokale en gebiedsgerichte aanpak**

1.1. Zolang het recht op menswaardig wonen niet voor alle inwoners ingevuld is, wordt gepleit voor een expliciet en meer maatgericht provinciaal woonbeleid ten gunste van de meest woonbehoeftigen, onder meer zorgbehoevende ouderen en ouderen in armoede. Voldoende aandacht voor deze doelgroepen in de provinciale woonraad, een meer selectieve inzet van de provinciale premies en een gerichte inzet van projectmiddelen zijn nodig.

1.2. Omwille van de kennis van de mogelijke problematieken van ouderen moeten provinciale ouderenadviesraden en/of ouderenorganisaties betrokken worden bij het opstellen en opvolgen van het provinciaal woonbeleid. In dat beleid dient een uitdrukkelijk antwoord gegeven te worden op de specifieke huisvestingsvragen van ouderen.

1.3. Het provinciaal bestuursniveau stimuleert de renovatie van woningen door middel van een eigen aanpassingspremie en door het promoten van bestaande premies. De Vlaamse Ouderenraad adviseert bovendien een bovenlokaal doelmatigheidsonderzoek van alle woonpremies en subsidiereglementen. Een betere afstemming, meer transparantie en een vereenvoudiging ten aanzien van de diverse premies en tegemoetkomingen dringen zich op.

1.4. In het vermijden van zware aanpassingskosten aan de woning is een preventieve aanpak raadzaam. Levensbestendig (ver)bouwen en meegroeiwonen kan binnen de provincie gestimuleerd worden door het verstrekken van informatie, het toekennen van premies en het vragen van specifieke aandacht in de stedenbouwkundige verordeningen.

1.6. Sociale verhuurkantoren (SVK's) bieden kwetsbare ouderen kansen op een betaalbare en kwalitatieve woning. De opstart van deze sociale verhuurkantoren wordt vaak financieel ondersteund door de provincies. Zolang de financiering door de Vlaamse gemeenschap niet afdoende is, pleit de Vlaamse Ouderenraad voor het behoud van de provinciale tegemoetkomingen waardoor een gebiedsdekkende werking van de sociale verhuurkantoren gerealiseerd kan worden.

1.7. In een vertrouwde omgeving wonen is voor de meeste ouderen een prioriteit. Om dit mee mogelijk te maken dient het provinciebestuur een goede en toegankelijke inrichting van de woonomgeving te garanderen (te voet, per fiets, met het openbaar vervoer en met de wagen). De Vlaamse Ouderenraad verwacht dat de provincies hun rol als verantwoordelijk bestuur inzake ruimtelijke ordening met aandacht voor de wensen en noden van ouderen uitvoeren.

1.8. Bij het opstellen van het provinciaal ruimtelijk structuur- en uitvoeringsplan (RUP) alsook bij het goedkeuren van de gemeentelijke ruimtelijke structuur- en uitvoeringsplannen moet een kwaliteitsvolle en duurzame ruimtelijke ontwikkeling bewaakt worden. Bijzondere aandacht gaat naar de invulling van de ruimtelijke behoeften van ouderen: aangepaste woonvormen, toegankelijke publieke ruimten en voorzieningen, een uitgebouwd sociaal woonaanbod, sluitende mobiliteitsnetwerken, lokaal winkel- en dienstenaanbod,....

## **2. Ondersteunen lokaal woonbeleid**

2.1. Met de Vlaamse Wooncode krijgen lokale besturen een regierol toegekend op vlak van het woonbeleid. Om deze rol naar behoren te kunnen uitvoeren, dringt de Vlaamse Ouderenraad er bij de provincies op aan om het lokaal woonbeleid praktisch te ondersteunen. Op provinciaal niveau moeten opleidingen of informatiesessies voor

schepenen van huisvesting en/of voor lokale ambtenaren georganiseerd worden. Publicaties en draaiboeken inzake het lokaal woonbeleid alsook actueel cijfermateriaal worden door de provincies verspreid en kunnen de kennis van het lokale uitvoeringsniveau vergroten.

2.2. In samenwerking met de Vlaamse overheid organiseren de provincies opleidingen voor huisvestingsconsulenten. Gemeentebesturen, OCMW's en andere lokale woonactoren kunnen dit vormingspakket volgen en een brevet van huisvestingsconsulent behalen. De Vlaamse Ouderenraad benadrukt het belang van de module 'ouderen en wonen' in de opleiding.

## **VII. Mobiliteit en toegankelijkheid**

---

Op provinciaal niveau zijn momenteel geen wettelijke of decretale regelingen inzake mobiliteit vastgelegd. Toch kan het provinciebestuur er mee voor zorgen dat goede mobiliteitsvoorzieningen en de fysieke toegang tot allerlei diensten en voorzieningen ouderen toelaten zelfstandig te blijven deelnemen aan het maatschappelijk leven.

1. Bij de inrichting van de verschillende provinciale domeinen (vnl. bossen en parken) moeten voldoende rustplaatsen voorzien worden. Zitbanken betekenen een stimulans voor mensen die minder goed te been zijn, om toch op stap te gaan.

2. De provinciale toegankelijkheidsbureaus zijn zeer waardevol en moeten optimaal ingezet worden om de toegankelijkheid van gebouwen en voorzieningen voor ouderen te beoordelen. Vanuit de provincie dient de opdracht gegeven te worden om gemeentehuizen, OCMW's, culturele centra, handelszaken, sportaccommodaties en dergelijke door te lichten op toegang voor de oudere inwoners.

3. Door overleg kunnen de diverse vervoersmogelijkheden binnen de provincie op elkaar afgestemd worden. Provinciebesturen zijn best geplaatst om de verkeers- en vervoersstromen in kaart te brengen en deze af te stemmen op de noden en wensen van de oudere inwoners. De Vlaamse Ouderenraad dringt aan op een toegankelijk en complementair aanbod vanwege het algemeen openbaar vervoer en de belbussen.

4. De opdracht van de belbussen mag niet stoppen aan de gemeentegrens. Intergemeentelijk of provinciaal overleg en organisatie zijn nodig om elke burger toe te laten zich op een kwaliteitsvolle manier, en ook over een langere afstand, te verplaatsen. Daarbij zijn voldoende stopplaatsen bij belangrijke locaties (ziekenhuizen, activiteitsplaatsen, woonzorgcentra,...) nodig.

5. Een toegankelijk vervoersaanbod dient niet alleen in de steden uitgewerkt te worden, ook de landelijke gemeenten vragen aandacht. Ook op het platteland moeten de diensten en voorzieningen voor alle burgers bereikbaar en bruikbaar zijn.

## VIII. Informatie en communicatie

---

Informatie moet voor elkeen op maat worden aangeboden en moet voor iedereen bereikbaar zijn. Het provinciaal bestuur heeft een belangrijke verantwoordelijkheid in het voorzien of promoten van informatie bij de bevolking. Daarbij dient de provincie inspanningen te doen om een realistisch en meer verscheiden beeld van de ouderen en hun leefwereld weer te geven.

1. Ouderen willen de diensten en taken van de provincie beter leren kennen. Zij weten te weinig wat het provinciaal ouderenbeleid inhoudt en wat de provincie voor hen doet (bv. woningpremies, mantelzorgtoelagen,...). De informatie hierover moet op maat en in verschillende vormen aangeboden worden.
2. Ouderen vormen een kwetsbare groep wanneer het aankomt op het hanteren van moderne communicatietechnologieën. Niet alle ouderen gebruiken het internet om informatie op te zoeken. Zij informeren zich daarentegen vaker via de traditionele bronnen zoals infobladen, de krant, radio of televisie en voornamelijk via persoonlijke contacten. Toegankelijke provinciale diensten en dienstverlening worden verwacht om tegemoet te komen aan de informatiebehoeften van ouderen.
3. In haar informatie- en communicatiebeleid dient de toegankelijkheid van de digitale informatievoorziening, specifiek voor slechtzienden en blinden, bewaakt te worden.
4. Als streekbestuur is de provincie goed in staat om behoeften- en tevredenheid-onderzoeken uit te voeren bij haar oudere inwoners. De resultaten van deze onderzoeken geven inhoudelijke invulling aan het provinciaal ouderenbeleid en moeten ook steeds meegedeeld worden aan de ouderen zelf. Eveneens lokale besturen dienen geïnformeerd te worden en kunnen de provinciale gegevens (bv. behoefte aan zorg, gezinssamenstelling, demografische evoluties zoals de vergrijzing, zorgaanbod...) inzetten in het huidige of geplande ouderenbeleid.
5. Het beeld over ouderen alsook de ouderenzorgsector dient breed, correct en realistisch naar buiten gebracht te worden. Aandacht voor de diversiteit onder en de competenties van de ouderenpopulatie is nodig. Via de eigen informatiekkanalen alsook via het sensibiliseren van de gemeentebesturen zorgt de provincie voor een positieve beeldvorming en gediversifieerde berichtgeving.

## IX. Brussel

---

Sinds 1 januari 1995 wordt België samengesteld uit tien provincies. Daarbij bevindt het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zich buiten elke provincie. Er zijn dan ook geen provincieraadsverkiezingen. De zeer belangrijke rol van tussenliggend bestuur wordt voor de gemeenschapsmateries (onderwijs, cultuur, welzijn en zorg) opgenomen door de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Deze Vlaamse Gemeenschapscommissie treedt op als gedecentraliseerd bestuur van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel en richt zich aldus naar de Nederlandstalige Brusselaars. In zijn memorandum wenst de Vlaamse Ouderenraad ook de nodige aandacht te schenken aan deze groep.

1. De Vlaamse Gemeenschapscommissie zorgt ondermeer voor de implementatie van de Vlaamse decreten in Brussel. Deze bevoegdheid noodzaakt ook in Brussel de installatie van een ouderenadviesraad. Ouderen en hun organisaties moeten immers ook op dit bestuursniveau systematisch als belanghebbende en als partner betrokken worden.

2. Parallel aan de provinciale opdracht van impulsbeleid en ondersteuning van de gemeentebesturen, dient de Vlaamse Gemeenschapscommissie samen met de ouderenorganisaties initiatieven te ontwikkelen. Dit kan binnen het lokaal cultuurbeleid alsook binnen het lokaal welzijnsbeleid, waarbij zij de gemeenten telkens tracht te betrekken.

3. Het taalgedrag in de welzijns- en zorginstellingen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest blijft problematisch. Vlaamse beleidsverantwoordelijken dienen op te treden tegen elke vorm van discriminatie waarvan de Nederlandstalige Brusselaars vaak het slachtoffer zijn in de bi-communautaire verzorgingssector. Die dient veeleer co-communautair ingericht te worden. In Brussel hebben ouderen het recht om in het Nederlands gebruik te kunnen maken van zorgorganisaties.

Goedgekeurd op de algemene vergadering van 14 december 2011.

Jul Geeroms  
Voorzitter

Mie Moerenhout  
Directeur